

TÍÐINDI

Andras Kristiansen:

Føroyska
støðan
var greið

- Vit gjørdur vart við føroyska kravið um størri part av sildakvotuni, longu við samráðingarnar á heysti í 2011. Tí kann okkara støða ikki koma óvart á nakran. Tað sigur føroyski samráðingarleiðarin, sum skrivaði undir seinastu sildaavtaluna, ið gav Føroyum 5,1 prosent av kvotuni

Jón Brian Hvidtfeldt

Tá tú skrivar undir eina avtalu, sum gevur tær 5,1 prosent av heildarkvotuni, og har tú samstundis skrivar undir uppá, at tú vil arbeiða fyri stabiliteti komandi árini. Ber tað so til, árið eftir, at áseta tær sjálvum 17 prosent av heildarkvotuni, samstundis sum hini strandalondini minka sínar kvotur samsvarandi ICES-tilmælum.

Spurningurin varð seinast reistur av fólkatingsmanninum Sjørði Skaale, sum heldur at landstýrið hevur dugað alt ov illa at føra síni sjónarmið fram.

Andras Kristiansen, deildarstjóri á Fiskivinnustovuni í Fiskimálaráðnum, hevur verið føroyskur samráðingarleiðari til samráðingar um uppsjóvarfisk síðstu árin. Tað var tí hann, sum vegna Føroyar skrivaði undir sildaavtaluna fyri 2012, ið skuldi vísa seg at vera tann seinasta, áðrenn Føroyar ásettu sær egna kvotu. Býtið gav Føroyum 42.983 tons av norðhavssild, svarandi til 5,1 prosent av heildarkvotuni. Í hesi avtaluni binda strandalondini seg eisini til at arbeiða fyri at varðveita stabilitet næstu árin (sí upprunatekstin í faktaboks aðrastaðni á síðuni, red.).

- Hetta brotið kom fyrstu ferð inn í sildaavtaluna í 2007, og hevur síðani verið partur av avtaluni. Tað sigur bara, at londini hava intensiónir um at varðveita stabilitet. Vit ynskja sjálvandi stabil viðurskipti, vit ynskja eina avtalu, og tí hava vit ongar trupulleikar við hasari orðingini, sigur Andras Kristiansen.

Kravið

Í samrøðuni førir Andras Kristiansen fleiri ferðir fram, at føroyska kravið um størri part av sildakvotuni er væl kent av hinum strandalondunum, tað eru Norra, Russland, Ísland og ES. Sambært føroyska samráðingarleiðaranum var føroyska kravið sett fram undir strandandalasamráðingunum í oktober 2011, tá avtalan um býtið fyri 2012 varð gjørd.

- Vit gjørdur varug við, at vit vóru ikki nøgd við galdandi býti og at vit ynsktu eitt annað býti av norðhavssildini. Eisini førdu vit fram, at vit ynsktu at fara undir eina tilgongd at savna eina breiða vitan um útbreiðsluna av norðhavssild, sum síðani skuldi brúkast sum grundar undir samráðingunum árið eftir. Hetta gjørdur vit varug við undir samráðingunum í oktober 2011, sigur Andras Kristiansen.

Hetta kann skjalprógvast, sambært føroyska samráðingarleiðaranum.

- Jú, tey skjølini finnast í Fiskimálaráðnum, vátta Andras Kristiansen.

Hvørki føroyska ynskið um størri part av býtinum ella ynskið um at savna nýggja vitan um norðhavssildina vunnu frama millum hini strandarlondini.

- Ja, man vildi væl ikki opna diskusjónina av nýggjum, svarar Andras Kristiansen.

Sambært føroyska samráðingarleiðaranum royndi føroyska samráðingarnevndin at argumentera við, at býtið av norðhavssild er ikki samsvarandi útbreiðsluni av stovninum.

- Vit vístu á, at sildin síðstu árin hevur verið at sæð longri vestureftir, og eisini í longri tíðarskeið. Men tað vann so ikki frama millum hini strandalondini, staðfestir Andras Kristiansen.

Kortini skrivaði Føroyar undir avtaluna fyri 2012. Eisini áður nevndu orðing um stabilitet. Hóast tað kann tykjast lægið, tá hugsað verður um gongdina árið eftir, so heldur føroyski samráðingarleiðarin ikki, at Føroyar gjørdur nakað skeivt, tá undirskriftin varð sett á avtaluna í oktober 2011.

- Nei, tað haldi eg ikki.

Føroyar høvdu gjørt vart við okkara støðu. Og orðingin er ikki meira bindandi enn so, at sjálv avtalan er ikki galdandi meira enn eitt ár, sigur Andras Kristiansen avgjørdur.

Slitið

Til samráðingarnar árið eftir gekk sum kunnugt øðrvísi. Fyrsti fundur var umleið hálfan oktober, og strandalondini hittust síðani aftur í desember.

- Til hesar fundir gjørdur vit aftur vart við okkara støðu, at vit ynskja størri part av heildarkvotuni. Men tá var tað serliga Norra, ið setti seg ímóti og reisti spurningin, hvat Føroyar yvirhøvur gjørdur við samráðingarborðið. Her fór fundurin yvir í eitt annað spor. Tað bleiv ein spurningur um, hvørt vit skuldu sita við borðið ella ei, greiðir Andras Kristiansen frá.

Sambært føroyska samráðingarleiðaranum fingur Føroyar stuðul úr Russlandi og Íslandi, men eisini ávísan stuðul úr ES, sum øll hildu, at Føroyar sjálvandi áttu at sitið við borðið. Síðsti samráðingarfundur var í seinnu helvt av januar í ár.

- Men Føroyar komu ongantið til at leggja okkara krøv fram, sigur Andras Kristiansen og heldur fram:

- Hini londini søgdu, at so var ikki meira at tosa við Føroyar um. Síðani fóru tey inn í eitt annað rúm at samráðast, meðan vit stóðu eftir, sigur Andras Kristiansen.

Samráðingarnar gjørdust ikki lættari av, at trætan um rættin at fiska makrel og svartkjáft inni hjá hvørjum øðrum eisini var á borðinum.

FAKTA

- brot úr sildaavtaluni frá 2012

The Delegations agreed to recommend to their respective authorities the arrangement for the regulation of the Norwegian Spring-Spawning (Atlanto Scandian) herring stock in 2012 set out in Annex I to this Agreed Record. The Delegations stated their intention of retaining stability in the relative shares of the Parties in arrangements for future years. Furthermore, they agreed to recommend to their respective authorities the long-term management arrangement set out in Annex II.

FAKTA

- Føroyska kvotan av norðhavssild síðstu árin

2007: 66.048 tons
2008: 78.329 tons
2009: 84.779 tons
2010: 76.523 tons
2011: 50.981 tons
2012: 42.983 tons
2013: 105.230 tons

Frá 2007-2012 undirskrivaðu Føroyar strandalandaavtalu, sum tilluta Føroyum 5,1 prosent av heildarkvotuni, ið byggir á tilráðingina frá ICES. Í ár mælir ICES til eina heildarkvotu á 619.000 tons, og av hesum hava Føroyar ásett sær sjálvum 17 prosent. Men av tí at strandalondini ikki eru samd um býtið, er samlaðu kvoturnar í ár hægri enn ICES-tilráðingin.

Føroyar, sum síðstu árin vóru útistongdar frá makrelfiskiskapi í norskum sjógv, vildu ikki longur lata norsk skip fiska svartkjáft í føroyskum sjógv. Og harafturat høvdu ES og Norra eina líknandi trætu um atgongd at fiska inni hjá hvørjum øðrum.

Føroyar endaðu uttanfyri samráðingarnar. Tveir mánaðir seinni ásettu Føroyar sær sína egna kvotu av norðhavssild. 105.000 tons, svar-

andi til 17 prosent av heildarkvotuni.

Í summar var Andras Kristiansen loystur frá upp-gávuni at standa á odda fyri føroysku samráðingarnevndini um makrel og norðhavssild. Nýggjur samráðingarleiðari er Herluf Sigvaldsson, ráðgevi í Fiskimálaráðnum. Andras Kristiansen stendur tó framvegis á odda fyri samráðingunum um svartkjáft, umframt aðrar millumtjóða fiskivinnusamráðingar.